

PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỰC KHU VỰC NGOÀI NHÀ NƯỚC Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

TS HÀ NGỌC ANH

Học viện Chính trị khu vực III

1. Tham nhũng trong khu vực ngoài nhà nước - khái niệm, biểu hiện và hậu quả

Trong những thập niên gần đây, các quốc gia đã và đang chứng kiến sự phát triển ngày càng mạnh mẽ của khu vực ngoài nhà nước (KVNNN), đặc biệt là các doanh nghiệp, tập đoàn lớn. Sự gia tăng về quy mô phát triển của KVNNN, cùng với sự điều tiết của nhà nước có xu hướng ngày càng thu hẹp lại, đã đặt ra những thách thức lớn đối với việc bảo đảm tính liên chính của KVNNN, rộng hơn là của nền kinh tế quốc gia. Tuy nhiên, nhận thức về phòng, chống tham nhũng (PCTN) trong KVNNN hiện nay có còn phần hạn chế và thường được pháp luật của các quốc gia điều chỉnh muộn hơn so với khu vực nhà nước (KVNN), bởi quan niệm phổ biến cho rằng, tham nhũng chủ yếu gắn liền với việc lạm dụng quyền lực nhà nước, vì thế tham nhũng trong KVNNN dù có xảy ra nhưng thường không gây bức xúc trong dư luận. Bên cạnh đó, vì lợi nhuận các doanh nghiệp thường áp dụng các biện pháp cần thiết để giữ gìn uy tín của mình, nên khi phát hiện tham nhũng sẽ có xu hướng xử lý nội bộ hoặc tự thỏa thuận mà ít xử lý bằng con đường tư pháp¹. Ngay trong nội bộ KVNNN, chi phí không chính thức được doanh nghiệp chi trả để dành những ưu thế không chính đáng cũng được coi là một sự đầu tư cần thiết vì mục đích tối đa hóa lợi nhuận².

Trong bối cảnh có sự giao thoa, gắn kết và dịch chuyển giữa KVNN và KVNNN nội hàm của hai khu vực này ngày càng khó xác định, nhưng đều có điểm chung là tính chất, mức độ nguy hiểm, mục

đích của hành vi tham nhũng ở cả KVNN và KVNNN cơ bản là giống nhau, mặc dù có một số khác biệt đến từ hành vi tham nhũng trong KVNNN như: Chủ thể thực hiện không mang quyền lực nhà nước; quyền hạn, thẩm quyền là một số quyền và trách nhiệm cụ thể được giao; hành vi tham nhũng thường giới hạn trong các hoạt động kinh tế, tài chính, thương mại, hoạt động kinh doanh, có phạm vi hẹp hơn rất nhiều so với ở KVNN.

Tham nhũng và tham nhũng trong KVNNN hiện nay có nhiều cách hiểu khác nhau và chưa có định nghĩa thống nhất. Ngân hàng thế giới cho rằng: “Tham nhũng là sự lạm dụng chức vụ công để tư lợi”; Cơ quan phòng, chống ma túy và tội phạm Liên hợp quốc xác định: “Tham nhũng là việc lạm dụng vị trí công hay tư để tư lợi một cách trực tiếp hoặc gián tiếp”; Ngân hàng phát triển châu Á cho rằng: “Tham nhũng là sự lợi dụng chức vụ công hoặc tư để tư lợi”³; Tổ chức minh bạch quốc tế định nghĩa: “Tham nhũng là hành vi lạm dụng thẩm quyền được giao để tư lợi”. Phạm vi các định nghĩa về tham nhũng nêu trên là có sự khác biệt, trong đó có định nghĩa chỉ giới hạn tham nhũng ở KVNN, một số định nghĩa khác mở rộng sang cả KVNNN. Các cách hiểu nêu trên cũng gây ra những tranh luận nhất định ở Việt Nam, nhất là khi Đảng ta chủ trương mở rộng đấu tranh PCTN sang KVNNN. Qua đây có thể hiểu, tham nhũng trong KVNNN là: “... hành vi tham nhũng xảy ra khi một người quản lý hoặc nhân viên của một tổ chức hoặc doanh nghiệp ngoài nhà nước thực hiện

thâm quyền hay sử dụng vị thế trái với quy định, vì lợi ích của chính mình hoặc của người hoặc tổ chức khác, gây hại trực tiếp hoặc gián tiếp cho doanh nghiệp hoặc tổ chức mà họ đang làm việc”⁴.

Theo một nghiên cứu của Tổ chức minh bạch quốc tế công bố vào năm 2018, tham nhũng trong KVNNN thường biểu hiện dưới những hình thức như: *Hối lộ* được thực hiện bởi người điều hành hoặc nhân viên của doanh nghiệp đối với cá nhân hoặc pháp nhân đối tác. Thực chất đó là các khoản thanh toán bí mật cho người quản lý hoặc nhân viên của công ty đối tác để họ giúp công ty đưa hối lộ loại trừ các đối thủ cạnh tranh khác. *Tham ô tài sản* xảy ra khi một doanh nghiệp ủy quyền cho cá nhân nào đó quản lý tài sản hoặc tài chính và người này đã lợi dụng niềm tin của công ty để chuyển tiền hoặc tài sản đang quản lý cho chính họ để trục lợi cá nhân mà không được sự đồng ý của công ty. *Thông đồng* (hay câu kết) được hiểu là một thỏa thuận giữa các đối thủ cạnh tranh để điều chỉnh về giá và phân chia thị trường để đôi bên cùng có lợi. *Mua bán thông tin nội bộ* là việc nhân viên của công ty nhận tiền và trao thông tin mật của công ty mình cho công ty khác. Việc có được những thông tin nội bộ của doanh nghiệp khác sẽ tạo lợi thế cho các đối thủ cạnh tranh trong hoạt động kinh doanh. *Tặng quà* là việc nhận quà tặng trong quá trình làm việc, có thể được coi là nhận hối lộ hoặc nhận tiền hoa hồng bí mật khi mà sau đó người nhận quà tặng chủ ý gây ảnh hưởng hoặc tác động không chính đáng đến quá trình ra quyết định của công ty mình theo hướng có lợi cho tổ chức, cá nhân tặng quà⁵.

Tham nhũng trong KVNNN gây hậu quả về nhiều mặt như sau: i) Là một trở ngại lớn cho sự phát triển bền vững của nền kinh tế quốc gia, tác động tiêu cực đến tính cạnh tranh lành mạnh, công bằng của thị trường, cản trở việc thu hút đầu tư nước ngoài ở quốc gia đó. ii) Gây ảnh hưởng đến chính sự phát triển của những doanh nghiệp có liên quan. Nhiều nghiên cứu cho thấy, những doanh nghiệp tư nhân dính líu đến tham nhũng có mức độ tăng trưởng chậm hơn so với những doanh nghiệp kinh doanh liêm chính⁶. Bởi, tham nhũng làm giảm hình ảnh, uy tín của các doanh nghiệp, khiến các doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp vừa và nhỏ, phải chịu áp lực lớn từ các chi phí không chính thức

trong hoạt động kinh doanh. iii) Ảnh hưởng đến hiệu quả PCTN trong KVNN, làm đạo đức công vụ xuống cấp và hệ thống hành chính trở nên bất công khi tham nhũng trở thành thói quen. Ở mức độ nghiêm trọng nhất, sẽ xuất hiện tình trạng doanh nghiệp tư nhân “lũng đoạn” chính sách công và chủ nghĩa tư bản thân hữu, gây hỗn loạn nền kinh tế và hệ thống chính trị, đồng thời gây thất thoát phần lớn nguồn thu nhập và tài sản quốc gia⁷. iv) Đối tượng chịu thiệt hại nặng nhất chính là người dân đóng thuế, vì phải bỏ tiền ra nhiều hơn để nhận lại những sản phẩm, dịch vụ chất lượng thấp hơn, thậm chí không bảo đảm độ an toàn, điều này ảnh hưởng tiêu cực tới nhận thức của người dân về giá trị, chuẩn mực xã hội nói chung.

2. Phòng, chống tham nhũng trong khu vực ngoài nhà nước - chủ trương của Đảng và thể chế hóa của Nhà nước

Đảng ta nhấn mạnh, tham nhũng là một trong bốn nguy cơ đe dọa sự tồn vong của chế độ, là thách thức lớn đối với sự lãnh đạo của Đảng. Ở mỗi thời kỳ và trong từng giai đoạn lịch sử, Đảng luôn giành sự quan tâm đặc biệt đến công tác PCTN. Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương (khóa X) ban hành Nghị quyết số 04-NQ/TW ngày 21-8-2006 về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng chống tham nhũng, lãng phí”, xác định mục tiêu: “Ngăn chặn, từng bước đẩy lùi tham nhũng, lãng phí”. Đánh giá 10 năm thực hiện Nghị quyết này, Đảng đã chỉ ra hạn chế và yếu kém: công tác phát hiện, xử lý tham nhũng, lãng phí chưa đáp ứng yêu cầu; chưa đạt được mục tiêu “ngăn chặn, từng bước đẩy lùi tham nhũng, lãng phí”... Trên cơ sở đó, ngày 26-12-2016, Bộ Chính trị đã ban hành Kết luận số 10-KL/TW về “Tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng chống tham nhũng, lãng phí” và đề ra chủ trương mở rộng hoạt động PCTN ra KVNNN. Chủ trương này tiếp tục được khẳng định trong Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng: “Từng bước mở rộng phạm vi PCTN ra KVNNN”⁸. Ngày 06-4-2022, Bộ Chính trị ban hành Kết luận số 12-KL/TW về “Tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực”, tiếp

tục khẳng định: “Từng bước mở rộng phạm vi PCTN ra KVNNN”⁹. Có thể thấy, việc mở rộng PCTN ra KVNNN là bước phát triển quan trọng trong tư duy, thể hiện sự nhận thức của Đảng ngày càng rõ hơn về tác động tiêu cực của tham nhũng trong KVNNN đến PCTN nói chung ở nước ta. Đây là chủ trương, định hướng mới cho việc tiếp tục hoàn thiện pháp luật và tổ chức thực hiện pháp luật về PCTN trong KVNNN.

Trên phương diện pháp luật, PCTN trong KVNNN đã được Đảng và Nhà nước ta đặt ra từ lâu, thể hiện qua việc Việt Nam trở thành viên của Công ước Liên Hợp Quốc về chống tham nhũng (UNCAC)¹⁰. Sau khi phê chuẩn UNCAC, từ năm 2012 đến năm 2022, Quốc hội đã ban hành, sửa đổi, bổ sung 300 luật, pháp lệnh, nghị quyết về quản lý kinh tế - xã hội và PCTN... Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành 2.600 nghị định, quyết định, chỉ thị, quy định; cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc trung ương ban hành hơn 45.000 văn bản; các bộ, ngành, địa phương đã ban hành gần 100.000 văn bản cụ thể hóa triển khai thực hiện chủ trương, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước về PCTN¹¹. Lần đầu tiên, Bộ Luật Hình sự năm 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017) đã thể chế hóa chủ trương của Đảng về việc mở rộng PCTN ra KVNNN, quy định một số tội phạm tham nhũng trong KVNNN đối với các tội tham ô, đưa hối lộ, nhận hối lộ và môi giới hối lộ¹². Quy định này đảm bảo tương thích với các quy định của UNCAC và các khuyến nghị đối với Việt Nam về ban hành các quy định pháp luật liên quan đến tội đưa hối lộ và môi giới hối lộ trong KVNNN. Luật PCTN năm 2018, tại Điều 2 quy định: “Các hành vi tham nhũng trong KVNNN do người có chức vụ, quyền hạn trong doanh nghiệp, tổ chức KVNNN thực hiện bao gồm: tham ô tài sản; nhận hối lộ; đưa hối lộ, môi giới hối lộ để giải quyết công việc của doanh nghiệp, tổ chức mình vì vụ lợi”. Đặc biệt, tại Chương VII của Luật về PCTN trong doanh nghiệp, tổ chức KVNNN có quy định việc xây dựng văn hóa kinh doanh lành mạnh, không tham nhũng, trong đó, Điều 80 quy định: Áp dụng các biện pháp PCTN trong doanh nghiệp, tổ chức KVNNN đối với công ty đại chúng, tổ chức tín dụng và đối với tổ chức xã hội do Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Nội vụ hoặc Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quyết định thành lập

hoặc phê duyệt điều lệ có huy động các khoản đóng góp của Nhân dân để hoạt động từ thiện.

3. Sự cần thiết tiếp tục thực hiện chủ trương phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong khu vực ngoài nhà nước ở nước ta

Một là, yêu cầu, mong muốn của Nhân dân đối với công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực (PCTNTC) hiện nay. Nhân dân bày tỏ sự đồng tình, ủng hộ rất cao và ngày càng tin tưởng hơn vào đường lối lãnh đạo của Đảng và Nhà nước, trong cuộc đấu tranh PCTNTC. Hoan nghênh các cơ quan chức năng đã kịp thời điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham ô, tham nhũng trong phòng, chống dịch Covid-19, vi phạm trong quản lý đất đai, đầu tư xây dựng, thao túng thị trường chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp¹³. Hội nghị toàn quốc sơ kết 01 năm hoạt động của Ban Chỉ đạo PCTNTC cấp tỉnh ngày 19-6-2023, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nêu: vẫn xảy ra một số vụ án, vụ việc tham nhũng, tiêu cực nghiêm trọng, phức tạp, liên quan đến nhiều cán bộ ở cả trung ương và địa phương. Tình trạng những nhiều, gây phiền hà khi giải quyết công việc cho người dân, doanh nghiệp vẫn còn diễn ra, chưa được ngăn chặn, xử lý hiệu quả... Đây là những vấn đề bức xúc và cũng là yêu cầu, đòi hỏi của người dân đối với công tác PCTN của chúng ta, tuy đã làm tốt rồi, nhưng cần phải làm tốt hơn nữa trong thời gian tới”¹⁴. Đây chính là mệnh lệnh, động lực thôi thúc Đảng lãnh đạo, chỉ đạo công tác đấu tranh PCTNTC nói chung và trong KVNNN nói riêng.

Hai là, tiếp tục khắc phục những hạn chế trong công tác PCTNTC thời gian qua. Đánh giá 10 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa X) về “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí”, Đảng nhân mạnh: Tham nhũng, lãng phí với biểu hiện ngày càng tinh vi, phức tạp, xảy ra trên diện rộng, cản trở sự phát triển kinh tế - xã hội, gây bức xúc trong Nhân dân...; tính chất, mức độ ngày càng phức tạp, thủ đoạn tinh vi hơn, một số vụ án gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng; tính có tổ chức của các vụ việc, vụ án tham nhũng ngày càng rõ nét hơn; nhiều vụ tham nhũng có yếu tố nước ngoài phức tạp...¹⁵. Kết luận số 12-KL/TW của Bộ Chính trị ngày 06-4-2022, về tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng

đôi với công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực” nhận định: tình trạng cán bộ những nhiều, tiêu cực, gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp chưa được ngăn chặn kịp thời. Vẫn còn xảy ra những vụ, việc tham nhũng nghiêm trọng, có tổ chức, rất tinh vi, phức tạp gây bức xúc trong dư luận¹⁶. Theo Báo cáo chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) năm 2022, có khoảng 42,6% doanh nghiệp có chi trả chi phí không chính thức (năm 2021 là 41,4%, năm 2020 là 44,9%). Tỷ lệ doanh nghiệp dành hơn 10% doanh thu để trả chi phí không chính thức trong PCI 2022 là 3,8%¹⁷. Điều này cho thấy, tham nhũng đã lan sang KVNNN rất nghiêm trọng.

Ba là, yêu cầu trong đấu tranh PCTNTC có liên quan đến KVNNN hiện nay. Thực tiễn đấu tranh PCTNTC cho thấy, nhiều vụ án lớn có sự cầu kết, móc nối giữa cán bộ thoái hóa, biến chất với các doanh nghiệp, tổ chức để trục lợi, gây bức xúc trong cán bộ, đảng viên và Nhân dân, như: vụ, việc liên quan đến công ty Việt Á; vụ việc tại Học viện Quân y Bộ Quốc phòng liên quan đến Công ty Việt Á; vụ việc tại Cục Lãnh sự, Bộ Ngoại giao; vụ việc xảy ra tại Công ty Cổ phần tập đoàn FLC... Đây cũng là các vụ việc Ban Chỉ đạo trung ương về PCTNTC đưa vào diện theo dõi, chỉ đạo. Điều này cho thấy, tham nhũng trong KVNNN đang diễn biến phức tạp và thông điệp mạnh mẽ của Đảng, Nhà nước về đấu tranh PCTNTC trong KVNNN hiện nay.

4. Định hướng tiếp tục thực hiện có hiệu quả chủ trương phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong khu vực ngoài nhà nước

Tiếp tục hoàn thiện các quy định pháp luật về PCTNTC trong KVNNN. Đối với Luật PCTN năm 2018: Điều 80 Luật xác định phạm vi áp dụng các biện pháp PCTN trong doanh nghiệp, tổ chức KVNNN đối với 03 loại hình doanh nghiệp: công ty đại chúng, tổ chức tín dụng và tổ chức xã hội do Thủ tướng Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Nội vụ hoặc Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quyết định thành lập hoặc phê duyệt điều lệ có huy động các khoản đóng góp của Nhân dân để hoạt động từ thiện. Phạm vi quy định như vậy là quá hẹp, cần phải được mở rộng KVNNN bao gồm cả các loại hình công ty cổ phần, công ty trách nhiệm hữu hạn, doanh nghiệp tư nhân... Vì thực tiễn cho thấy, các loại hình doanh

nh nghiệp này đang có tác động rất lớn đến KVNN, đặc biệt trong các quan hệ kinh tế - xã hội, nếu không được điều chỉnh trực tiếp bởi pháp luật PCTN thì việc PCTNTC nói chung và PTCNTC trong KVNNN sẽ khó khả thi và đạt hiệu quả tối ưu. *Đối với pháp luật hình sự:* i) Cần quy định trách nhiệm hình sự của pháp nhân đối với nhóm tội phạm chức vụ, tham nhũng, nhất là tội nhận hối lộ và tội đưa hối lộ. Thực tiễn xử lý các tội phạm này có liên quan đến KVNNN cho thấy, các công ty, doanh nghiệp thể hiện rõ sự chủ động “đi đêm”, “lót tay”, chi “hoa hồng” bất hợp pháp... nhiều bị can, bị cáo cho rằng họ thực hiện hành vi vi phạm pháp luật theo chỉ đạo, điều hành của hội đồng quản trị, tập thể Ban Giám đốc, tập thể lãnh đạo doanh nghiệp. Việc chỉ truy cứu trách nhiệm hình sự đối với cá nhân, không truy xét đến cùng trách nhiệm của tập thể đối với hành vi vi phạm là chưa thật sự hợp lý, dẫn đến hiệu quả xử lý không cao, có nguy cơ bỏ lọt tội phạm đối với các hành vi do pháp nhân thực hiện. ii) Xây dựng các tội danh tham nhũng độc lập trong KVNNN. Cụ thể là, xây dựng các tội danh hối lộ công chức nước ngoài, công chức của các tổ chức quốc tế thành các tội danh độc lập với các tội danh tương tự trong KVNN. Bởi vì, hình thức, tính chất nguy hiểm cho xã hội của hành vi hối lộ trong KVNNN có những đặc điểm riêng, dấu hiệu pháp lý khác với tội phạm hối lộ trong KVNN và do đó chế tài cũng phải quy định khác nhau. iii) Xóa bỏ một số quy định gây khó khăn cho việc áp dụng trong xử lý tội phạm về tham nhũng như động cơ vụ lợi, động cơ cá nhân khác, hậu quả về tính mạng, sức khỏe, vật chất đối với các tội Lạm quyền trong khi thi hành công vụ; tội Thiếu trách nhiệm... *Đối với pháp luật về hành chính:* i) Cần quy định riêng về việc xử lý hành chính đối với hành vi tham nhũng của các chủ thể trong KVNNN. Pháp luật chuyên ngành đã có quy định về vấn đề này¹⁸, nhưng thực tế khó áp dụng khi xử lý hành vi vi phạm trong KVNNN, vì các văn bản pháp luật này có phạm vi điều chỉnh riêng, bị giới hạn bởi một nhóm chủ thể nhất định. Việc thiếu vắng quy định điều chỉnh trực tiếp xử lý đối với các doanh nghiệp, tổ chức KVNNN có hành vi vi phạm pháp luật về PCTN sẽ làm hạn chế hiệu lực, hiệu quả việc thực hiện. ii) Cần có quy định riêng về trình tự, thủ tục thanh tra, kiểm tra việc thực hiện pháp luật PCTN

đối với KVNNN. Xây dựng Bộ quy tắc ứng xử, quy tắc đạo đức kinh doanh, các chuẩn mực về công bố và minh bạch thông tin, quản lý rủi ro đối với KVNNN.

Xử lý nghiêm mọi vi phạm pháp luật về tham nhũng, nhất là các vụ việc có liên quan đến KVNNN: Việc xử lý phải toàn diện, công khai, tập trung vào những vụ việc dư luận quan tâm, có liên quan mật thiết giữa KVNNN và KVNN như quản lý, sử dụng đất đai; khai thác tài nguyên, khoáng sản; mua bán, chuyển nhượng tài sản công, dự án đầu tư lớn; cổ phần hóa, thoái vốn trong tái cơ cấu doanh nghiệp nhà nước; các dự án đầu tư theo hình thức BOT, BT... Việc phát hiện, điều tra, truy tố, xét xử các vụ việc tham nhũng liên quan đến KVNNN phải đảm bảo nguyên tắc: Có vụ việc phải được xác minh, làm rõ; tích cực, khẩn trương, tài liệu rõ đến đâu xử lý đến đó; không phân biệt người có hành vi tham nhũng là ai, có dấu hiệu tội phạm phải khởi tố, điều tra và đã kết luận rõ người có hành vi phạm tội thì phải truy tố, xét xử theo quy định của pháp luật; vụ việc chưa đến mức xử lý hình sự thì phải xử lý kỷ luật nghiêm theo quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước; xử lý nghiêm cả những người bao che, dung túng, tiếp tay cho tham nhũng, can thiệp, ngăn cản việc PCTN.

Phát huy vai trò, trách nhiệm của các cơ quan dân cử, đại biểu dân cử; Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức đoàn thể; cơ quan báo chí và Nhân dân trong PCTNTC trong KVNNN: Hoàn thiện cơ chế, chính sách, pháp luật về giám sát của cơ quan, đại biểu dân cử, Mặt trận Tổ quốc, đoàn thể và Nhân dân trong đấu tranh PCTNTC đối với KVNNN; tăng cường giám sát đối với việc thực thi trách nhiệm, quyền hạn của các cơ quan nhà nước và người có thẩm quyền trong phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, tiêu cực có liên quan đến KVNNN; phát huy vai trò của báo chí trong chủ động cung cấp thông tin, nhất là những vấn đề nhạy cảm, dư luận xã hội quan tâm trong xử lý PCTNTC liên quan đến KVNNN; đề cao vai trò giám sát của Nhân dân, tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, kiên trì thực hiện đúng phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”; có biện pháp thiết thực bảo vệ người tố cáo, mở rộng thêm các hình thức phản ánh, tố cáo bằng thông qua đường dây nóng hoặc mạng xã hội.

Nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến PCTNTC trong KVNNN: Tuyên truyền, phổ biến sâu rộng mục tiêu, quan điểm, nhiệm vụ, giải pháp, quy định của Đảng và Nhà nước về PCTNTC nói chung và trong KVNNN nói riêng, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm, thống nhất ý chí và hành động của các cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức đoàn thể nhân dân, cán bộ, đảng viên và Nhân dân. Kiên quyết đấu tranh, loại bỏ tư tưởng lo ngại việc đẩy mạnh PCTNTC sẽ “làm chậm sự phát triển”, làm “hạn chế sức sáng tạo, dám nghĩ, dám làm”, “nhụt chí”, “làm cầm chừng”, “phòng thủ”, nhất là đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp. Chủ động công khai, cung cấp thông tin, về PCTNTC trong KVNNN, nhất là kết quả kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng. Tuyên truyền, phổ biến phải gắn chặt chẽ với giáo dục, rèn luyện đức tính liêm khiết, xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng; phát huy tính chủ động, sáng tạo, sức chiến đấu của các cơ quan báo chí, đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên về PCTNTC trong KVNNN.

Công cuộc đấu tranh, PCTNTC nói chung và trong KVNNN nói riêng do Đảng phát động, lãnh đạo thực sự “đã trở thành phong trào, xu thế không thể đảo ngược”, góp phần giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, củng cố niềm tin của cán bộ, đảng viên và Nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, đồng thời bác bỏ luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, phản động, chống đối về PCTNTC. Để công tác đấu tranh, PCTNTC ngày càng hiệu quả, đáp ứng được sự mong mỏi của Nhân dân, đòi hỏi Đảng phải luôn luôn đổi mới, hoàn thiện nội dung, phương thức lãnh đạo, chỉ đạo của mình. Việc mở rộng đấu tranh, PCTNTC ra KVNNN là một trong những minh chứng cho thấy sự phát triển trong nhận thức của Đảng đối với công tác PCTNTC ở nước ta hiện nay.

1, 3 Antonio Argandona: *Tham nhũng trong khu vực tư nhân*, Tài liệu của IESE, 2003, tr. 3, 31.

2, 5, 7. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Ban Nội chính Trung ương, Ban Tuyên giáo Trung ương: *Giá trị lý luận và thực tiễn của tác phẩm “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*, Kỷ yếu Tọa đàm khoa học, Nxb CTQG - ST, H, 2023, tr. 60, 60, 60

4. Antonio Argandona: *Tham nhũng trong khu vực tư nhân*, Tài liệu của IESE, 2023, tr. 4, 3.

- 6, 7. Ronald E. Berenbeim: *Chống tham nhũng ở Đông Á - Giải pháp từ khu vực kinh tế tư nhân*, Nxb CTQG, H, 2004, tr. 23.
8. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng*, t. 1, Nxb CTQG - ST, H, 2021, tr. 196.
- 9, 16. Bộ Chính trị: *Kết luận số 12-KL/TW về tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác PCTN, tiêu cực*, tr. 3.
10. Chủ tịch nước: *Quyết định số 950/2009/QĐ-CTN phê chuẩn Công ước của Liên Hợp Quốc về chống tham nhũng*.
11. Nguyễn Phú Trọng: *Hội nghị tổng kết 10 năm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012 - 2022, nhiệm vụ, giải pháp thời gian tới và Báo cáo số 06-BC/TW, ngày 23-7-2022 tổng kết 10 năm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012-2022, nhiệm vụ, giải pháp thời gian tới của Bộ Chính trị, 2022*.
12. Quốc hội: *Bộ luật hình sự 2015 (sửa đổi, bổ sung năm 2017)*, Điều 352.
13. Trung Kiên: *Cử tri và Nhân dân bày tỏ sự đồng tình, ủng hộ rất cao vào cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực*, <https://hcmcpv.org.vn/tin-tuc/cu-tri-va-nhan-dan-bay-to-su-dong-tinh-ung-ho-rat-cao-va-oc-duc-tranh-phong-chong-tham-nhung-t-1491900410>.
14. <https://bocongan.gov.vn/tin-noi-bat/phat-bieu-cua-tong-bi-thu-nguyen-phu-trong-tai-hoi-nghi-so-ket-1-na-m-hoat-dong-cua-ban-chi-dao-cap-tinh-ve-phong-cho-ng-tham-nhung-tieu-cuc-t35462.html>.
15. Bộ Chính trị: *Kết luận số 10-KL/TW về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 (khóa X) về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí*.
17. Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ: *Báo cáo Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) năm 2022*.
18. Chính phủ: *Nghị định số 41/2018/NĐ-CP ngày 12-3-2018 quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực kế toán, kiểm toán độc lập*.

TỈNH ỦY PHÚ YÊN LÃNH ĐẠO CẢI CÁCH HÀNH CHÍNH...

Tiếp theo trang 68

Ba là, đổi mới phương thức đánh giá chất lượng phục vụ của cơ quan hành chính nhà nước của Tỉnh, trên cơ sở lấy mức độ hài lòng của người dân, doanh nghiệp làm thước đo chất lượng, hiệu quả của cơ quan hành chính nhà nước các cấp và làm cơ sở để đánh giá năng lực cán bộ, công chức, viên chức trong thực thi công vụ; tham mưu ban hành cơ chế gắn CCHC với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí, thi đua, khen thưởng, quy hoạch, đề bạt cán bộ và xử lý nghiêm đối với tập thể, cá nhân có vi phạm.

Bốn là, thường xuyên rà soát, hệ thống hóa văn bản quy phạm pháp luật của tỉnh để kịp thời cụ thể hóa quy định pháp luật và kịp thời phát hiện, xử lý hoặc kiến nghị xử lý các quy định chồng chéo, mâu thuẫn, trái pháp luật, hết hiệu lực hoặc không còn phù hợp với pháp luật hiện hành và tình hình thực tế của tỉnh, đảm bảo tính thống nhất, đồng bộ, hiệu lực, hiệu quả của văn bản quy phạm pháp luật. Thực hiện đầy đủ việc đánh giá tác động của chính sách trong quy trình xây dựng văn bản quy phạm pháp luật và tổ chức triển khai có hiệu quả công tác tổ chức thi hành pháp luật và theo dõi tình hình thi hành pháp luật.

Năm là, triển khai thực hiện quyết liệt các nhiệm

vụ công tác xây dựng Chính quyền điện tử, Chính quyền số của tỉnh. Tiếp tục rà soát, sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập của tỉnh để nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước và nâng cao chất lượng cung cấp dịch vụ công. Sắp xếp lại đội ngũ công chức, viên chức theo vị trí việc làm, khung năng lực, bảo đảm đúng người, đúng việc, nâng cao chất lượng và hợp lý về cơ cấu. Tổ chức các lớp đào tạo, cập nhật, bổ sung kiến thức mới; đào tạo ngoại ngữ, công nghệ thông tin; chuyển đổi số, các kỹ năng theo tiêu chuẩn chức danh, khung năng lực, vị trí việc làm; bồi dưỡng kỹ năng cho cán bộ lãnh đạo, quản lý.

Sáu là, tăng cường thanh tra, kiểm tra công vụ, kịp thời chấn chỉnh và xử lý nghiêm những cơ quan, đơn vị, cá nhân có hành vi nhũng nhiễu, gây phiền hà, khó khăn trong thực thi công vụ để góp phần thu hút đầu tư đưa tỉnh phát triển hơn nữa.

1. Tỉnh Phú Yên: *Văn kiện Đại hội Đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ XVII, nhiệm kỳ 2020 - 2025*, tr. 9.

2. *Báo cáo kết quả thực hiện công tác cải cách hành chính nhà nước năm 2022 tỉnh Phú Yên*, Tháng 12 - 2022, tr. 13.